

**UCHWAŁA NR XXVIII/171/2014
RADY GMINY OSIEK**

z dnia 14 kwietnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2013 oraz potrzeb związanych z realizacją zadań

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2013 roku , poz. 594 z późn. zmianami) , w związku z art. 176 pkt 1 oraz 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2013 roku , poz. 135 z późn. zmianami) Rada Gminy Osiek uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2013 oraz potrzeb związanych z realizacją zadań w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Osiek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Gminy

Jerzy Kłós

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVIII/171/2014

Rady Gminy Osiek

z dnia 14 kwietnia 2014 r.

**Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2013 rok
oraz potrzeb związanych z realizacją zadań**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku Uchwałą Nr X/63/2011 Rady Gminy Osiek z dnia 20 grudnia 2011 roku został wyznaczony jako podmiot właściwy do realizacji zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodzin.

Natomiast w 2013 roku Uchwałą Nr XXII/129/2013 Rady Gminy Osiek z dnia 12 czerwca 2013 roku został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Osiek na lata 2013-2015.

W związku z przyjęciem powyższego programu rozpoczęto jego realizację w zakresie nowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Głównym celem 3-letniego Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo - wychowawczych poprzez działania i tworzenie warunków sprzyjających ich prawidłowemu funkcjonowaniu.

Ważne jest, aby chronić rodzinę i pomagać jej w sytuacji, gdy napotyka na ograniczenia i trudności, zwłaszcza w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu powyższych funkcji, GOPS w Osieku podejmował działania, których celem było zapewnienie wsparcia i pomocy.

Na terenie gminy Osiek nie odnotowano w 2013 roku żadnego przypadku dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Żadne dziecko nie oczekiwało również na umieszczenie w pieczy zastępczej.

W 2013 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku obejmował wsparciem osoby i rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie były w stanie przezwyciężyć występujących problemów bez wsparcia zewnętrznego.

Cel ten starano się osiągnąć poprzez:

- 1) zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i członkom rodziny w zakresie poprawy bezpieczeństwa socjalnego, świadczenie pomocy społecznej rodzinom w trudnych warunkach materialnych,
- 2) pomoc udzielaną rodzinom w procesie wychowania dzieci, podtrzymywania pozytywnych działań w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych poprzez wspieranie rodzin w kryzysie i zagrożonej patologiami, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez wprowadzenie asystenta rodziny.
- 3) profilaktykę rodziny w zapobieganiu sytuacjom kryzysowym przez analizę sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem i patologiami, współpracę podmiotów pracujących na rzecz rodzin z problemem bezrobocia poprzez skierowanie do prac społecznie użytecznych.

Ogółem w 2013 roku objęto wsparciem 102 rodziny z terenu gminy Osiek, w tym 10 rodzin, w których wychowywanych jest 21 dzieci w wieku od 0-6 lat – 5 dzieci, od 7-9 lat – 2 dzieci, od 10-18 lat – 14 dzieci. Rodziny te korzystały z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Dwoje dzieci w tych rodzinach to dzieci niepełnosprawne. Były to przypadki rodzin niepełnych i wielodzietnych, w których głównym problemem było bezrobocie i związane z tym trudne warunki ekonomiczne. Dlatego też w ramach organizowanych prac społecznie użytecznych

kierowano do ich wykonywania również osoby z tych rodzin. W większości jednak rodziny te korzystały z pomocy materialnej w formie dożywiania w szkołach, zasiłków celowych, świadczeń pieniężnych na zakup żywności, pomocy rzeczowej w formie produktów żywnościowych, zasiłków okresowych, a także były objęte pracą socjalną ze strony służb społecznych, przede wszystkim z uwagi na samotne wychowywanie dzieci lub wielodzietność.

Jedna rodzina z czworgiem dzieci, w której występowało wiele sprzężonych problemów i która jest pod nadzorem kuratorskim, została objęta pomocą asystenta rodziny. Rodzina ta korzystała również z pomocy prawnej.

Asystent rodziny jest nową profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną *ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Zadania asystenta rodziny określa cytowana ustawa. Rolą asystenta rodziny jest prowadzenie pracy z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów, np. niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze i prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne i inne dysfunkcje, które zaburzają wypełnianie funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Cechą charakterystyczną pracy asystenta są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny i polegające najogólniej mówiąc na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych. Jest to w szczególności wspieranie rodziny w prawidłowym zaspokajaniu potrzeb rozwojowych dzieci, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, współpracę z instytucjami, organizacjami, specjalistami na rzecz dziecka i rodziny, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.

Z uwagi na trudności w pozyskaniu odpowiedniego kandydata na asystenta rodziny, którego praca wymaga szerokiej wiedzy i umiejętności niezbędnych do realizacji zadań oraz profesjonalizmu zachowań w trudnych okolicznościach, przez większość 2013 roku w tut. gminie nie zatrudniano asystenta rodziny.

W celu wyłonienia odpowiedniego kandydata na asystenta rodziny przeprowadzono w 2013 roku dwa nabory, które okazały się nieefektywne, a podejmowane późniejsze próby zatrudnienia odpowiedniego kandydata, mogącego świadczyć takie usługi, również nie przynosiły spodziewanego rezultatu. Dopiero od miesiąca listopada 2013 roku zawarto umowę- zlecenia z odpowiednim kandydatem na świadczenie usług w wymiarze odpowiadającym ¼ etatu, na zatrudnienie którego pozyskano środki zewnętrzne w ramach *Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2013 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej*.

Asystent podejmował wszelkie działania naprawcze w objętej asystenturą rodzinie. Poprzez te działania rodzina nabywała umiejętności rozwiązywania problemów, uległa w pewnym stopniu poprawie komunikacja pomiędzy członkami rodziny oraz zwiększyła się świadomość roli rodzica, a także reagowania rodzica na potrzeby dzieci. Wzrosło przez to zaufanie do skuteczności różnych form pomocy instytucjonalnej i pozamaterialnej. Poprzez wprowadzenie w środowisko asystenta rodziny, zaobserwowano niewielką poprawę funkcjonowania rodziny w różnych aspektach życia codziennego. Postanowiono pracę z rodziną kontynuować również w roku kolejnym, z uwagi na potrzebę dalszych oddziaływań i realizacji zadań założonych w planie.

Z innych działań na rzecz wspierania rodziny na terenie gminy Osiek prowadzono w miejscowej szkole poradnictwo psychologiczno - pedagogiczne. Praca psychologa była świadczona w wymiarze 3 godzin raz w miesiącu, natomiast praca pedagoga wynosiła 10 godzin tygodniowo. Organizowano zajęcia pozaszkolne i pozalekcyjne.

Placówka oświatowa prowadziła w 2013 roku dla swoich uczniów programy wychowawcze, edukacyjne, profilaktyczne i artystyczne poprzez różnego rodzaju projekty, pod nazwami: „*Złap wiatr w pomorskie żagle wiedzy*”, z którego skorzystało 24 dzieci, „*Trzymaj formę*” dla 72 młodzieży gimnazjalnej, „*Nie pal przy mnie, proszę*” dla 54 dzieci z klas I-III szkoły podstawowej, „*Znajdź właściwe rozwiązanie*” dla 72 uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej, „*Czyste powietrze wokół nas*” dla klas „O”, z którego skorzystało 48 dzieci.

Ponadto Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przeprowadziła w miejscowym Zespole Szkół Publicznych warsztaty pn. „*Porozumienie bez przemocy*” dla 15 uczniów, „*Ja i emocje – jak radzić sobie z emocjami – rozwiązywanie sytuacji konfliktowych*” dla 27 uczniów.

W gminie Osiek udzielano pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych. Z wymienionych 10 rodzin, w których występowała bezradność, z tej formy pomocy skorzystały 2 rodziny.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

Mając na uwadze dobro rodzin objętych wsparciem ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku, a także dotychczasowe potrzeby w zakresie wspierania rodzin, zachodzi konieczność podjęcia takich działań, które powstrzymałyby negatywne sytuacje i pozwoliły na poprawę funkcjonowania rodzin.

Podstawowym elementem systemu powinna stać się wczesna, intensywna i profesjonalna praca z rodzinami, których funkcjonowanie można poprawiać poprzez motywowanie ich do zmiany, usprawnianie, poradnictwo, edukację i wspieranie w wychowywaniu dzieci.

Należy w dalszym ciągu kontynuować i usprawniać realizację zadań zapisanych w ramach celów 3-letniego Programu Wspierania Rodziny, głównie w zakresie:

zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i pozostałym członkom rodzin poprzez poprawę bezpieczeństwa socjalnego i pomoc społeczną (zasiłki i pomoc z funduszu pomocy społecznej)

udzielanie rodzinom pomocy w procesie wychowania dzieci i podtrzymywanie pozytywnych działań w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych (wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze przez objęcie wsparciem asystenta rodziny, poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych, udzielanie stypendiów i zasiłków szkolnych)

profilaktykę rodziny w zapobieganiu sytuacjom kryzysowym (konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, zapobieganie wykluczeniu społecznemu członków rodzin, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, aktywizację zawodową rodzin z problemem bezrobocia- organizowanie prac społecznie użytecznych i robót publicznych)

współpracę realizatorów i partnerów Programu, przede wszystkim przez zintegrowanie działań na rzecz rodzin.

Realizacja tych działań wiąże się również z zabezpieczeniem odpowiednich środków finansowych, np. w zakresie pomocy społecznej, organizowania prac społecznie użytecznych i robót publicznych, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, udzielania stypendiów oraz kosztów zatrudnienia i szkoleń asystenta rodziny.

Z uwagi na to, że w 2013 roku i obecnie na terenie gminy Osiek nie odnotowano przypadków dzieci, które powinny być umieszczone w pieczy zastępczej, co świadczy również o skuteczności pracy służb socjalnych, nie istniała dlatego konieczność współfinansowania pobytu dzieci w powyższym systemie. Jednak w przypadku wystąpienia takiej okoliczności, tzn. umieszczenia dzieci z terenu tutejszej gminy w pieczy zastępczej, konieczne będzie zapewnienie współfinansowania ich pobytu, które jest zadaniem gminy w rozumieniu *ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.

Kierownik GOPS

/-/ Barbara Surma